СРПСКА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА
СВОЈОЈ ДУХОВНОЈ ДЕЦИ
О ВАСКРСУ 2026. ГОДИНЕ

ПОРФИРИЈЕ
православни Архиепископ пећки,
Митрополит београдско-карловачки
и Патријарх српски, са свим
архијерејима Српске Православне
Цркве – свештенству, монаштву и свим
синовима и кћерима наше свете Цркве:
благодат, милост и мир од Бога Оца,
и Господа нашега Исуса Христа,
и Духа Светога, уз радосни
васкршњи поздрав:

ХРИСТОС ВАСКРСЕ!

Реч Божја, Јеванђеље Христово, духовна ризница Цркве Божје, из које се десницом Господњом у срца наша сеју семена вечнога живота, препуна је истина скривених у Богу. То нису апстрактне идеје него речи које се испуњавају у нашим животима. Међу њима су и речи којима нас Господ упозорава на времена у којима ће се узети мир са земље (Откр. 6, 3 – 4), када ћемо чути ратове и гласове о ратовима, јер ће устати народ на народ и царство на царство (Мат. 24, 6 – 7 и Лук. 21, 9 – 10).

Ове речи, које су многим покољењима наших предака звучале као упозорење на будућа времена и њихова најава, данас су стварност у којој живимо. Видимо немире међу народима, слушамо гласове о ратовима и сведоци смо ратова, страдањâ и неизвесности у свету. Док небо парају трагови ракетâ смрти, а у ушима узнемиреног човечанства одјекују звуци сирена које најављују разарања и страдања, из дубинâ празног Христовог гроба чује се глас анђела, сведока Васкрсења, који поручује женама мироносицама, а преко њих и свима нама, као и сваком људском бићу: „Не бојте се!” (Мат. 28, 5). Страх не одгони од нас само анђео него, пре и више од њега, Онај Који је укинуо страх од смрти, која јесте суштински разлог за сваки страх. Смрћу смрт победивши, Васкрсли Богочовек Христос нам се такође обраћа речима: „Не бојте се!” (Мат. 28, 10). Тако охрабрени, знамо да

застрашујући догађаји наших дана нису последња реч историје него позив на будност и утврђење у Богу.

Шта нам говоре данашњи знаци времена? Иако је празни Христов гроб победио силу свакога гроба и показао да ниједан гроб нема последњу реч, у историји и у нашој стварности и даље постоје живи гробови испуњени мржњом, себичношћу, страстима и самољубљем. Препознајемо их у мрачним људским срцима, у неограниченој себичности, у медијима који шире неистину, у ратовима, у свим нашим страстима и гресима против љубави Божје. Ти гробови, упркос Васкрсењу Христовом, непрестано изопачују и руже сâм живот као бесцен-дар љубави Божје.

Један од најпотреснијих примера такве стварности јесте чињеница да се последице данашње светске кризе, нажалост, мере хладним економским показатељима, мерилима трговаца земаљских (ср. Откр. 18, 3), — финансијским губицима, поремећајима и падовима на берзама и тржиштима, — док у дубокој сенци тих прорачуна остају људске трагедије: смрт невиних, страдање деце и унесређеност милионâ људи. Управо таква перспектива, у којој се материјална добит ставља испред људског живота, није само довела до ратова и неправди — она се њима и учвршћује. То је велики пораз нас људи.

Свет у коме живимо све је нестабилнији, а човек све уплашенији. Системи вредности се организовано и присилно мењају, притом у смеру антивредности. Обећања и уговори који су свечано потписивани брутално се газе. Сазнање о таквим вероломствима изазива насиље и све веће поделе међу народима, док се политички и културолошки јаз продубљује. На рушевинама умирућих цивилизација цвета духовна неизвесност и губитак смисла.

Зашто се у том свеопштем мраку не препознаје и не види Васкрсли Господ? Одговор на то питање већ је дат у самом Јеванђељу. Васкрслог Богочовека Христа нису одмах могли да препознају ни Његови ученици и непосредни следбеници. Марија Магдалина Га је видела крај празнога Гроба, не знајући да је то Господ Исус Христос (Јов. 20, 14). Препознала Га је пошто јој се обратио именом: „Марија!" (Јов. 20, 16). Исто тако, апостоли Лука и Клеопа нису препознали Господа (Лук. 24, 16) на путу у Емаус него „при ломљењу хлеба" (Лук. 24, 35), када их је Господ причестио.

Васкрслога Господа нису препознали ни апостоли док је са обале Тиверијадског мора посматрао њихов безуспешни риболов (Јов. 21, 4). Препознали су Га тек пошто су, послушавши Његову заповест, бацили мрежу са десне стране лађе и ухватили много риба (Јов. 21, 6 – 7). Препознали су га у чуду као духовном простору у коме се сусрећу и целивају сила Божја и вера људска.

Нису Га апостоли препознали ни у недељним сабрањима иза затворених врата: једном су, уплашени, помислили да виде духа (Лук. 24, 37), а други пут су на основу ранâ од клинова и копља поверовали у стварност Васкрсења и Његово присуство (Јов. 20, 27). Васкрсли Богочовек Христос налазио се међу њима, али они нису били у стању да Га одмах препознају на општељудске начине,

до тада њима познате. Тајна непрепознавања није остала само догађај из далеке прошлости, везан за прве дане по Васкрсењу Спасовом; она је стварност која траје до данашњег дана.

Да бисмо видели и препознали Васкрслога Господа, није довољан обичан људски вид. Неопходно је ново, духовно сагледавање — дар одозго, светодуховско искуство. Другим речима, неопходно је да уђемо у однос са Њим да би нам Он даровао познање Самога Себе. Тако је Својим ученицима Луки и Клеопи Господ, на крају, отворио очи и даровао им духовни вид да би Га познали (Лук. 24, 31), а апостолима сабраним иза затворених врата отворио ум да би разумели пророштва Светог Писма (Лук. 24, 45) и оно што се са Господом имало збити.

То што Васкрсли Христос није био одмах препознат не значи да се Он скривао од људи него да је поштовао њихову слободу. На тај начин је поново показао и потврдио оно што је човеку од почетка даровано: слобода да се определи за Бога и да Му из те слободе верује и служи. Христос није људском роду наметнуо истину Васкрсења него ју је положио у простор вере. Шта би било да се Васкрсли јавио Пилату, стао пред Синедрион или се појавио на јерусалимским трговима? Тада би благовест о Васкрсењу постала демонстрација силе и моћи, а сама истина била би, на известан начин, наметнута. Уместо тога, Господ се јавља онима који Га љубе и тиме утемељује нове начине препознавања и прихватања истинског живота.

Који су то начини и како савремени човек може да доживи ту стварност? Савремени човек ту стварност доживљава пре свега као лични сусрет са Богом, у којем га Васкрсли ословљава именом, као што се открио Марији Магдалини. Без личног молитвеног и подвижничког односа није могуће ни упознати ни препознати Бога. Доживљава је затим као општење, заједничарење, у евхаристијском сабрању, причешћујући се телом и крвљу Христовом на светој Литургији. Човек, попут Луке и Клеопе, из самих руку Христових — кроз руке свештенослужитеља — прима Хлеб који силази са неба и дарује живот свету. И најзад, доживљава је као послушање речи Божјој и као искуство чуда, попут апостолâ који су на Тиверијадском мору појмили да је све у Васкрслом Богочовеку чудесно и спасоносно.

Чуда нису само необични догађаји нити само велики Божји захвати у историји. Раздвајање Црвеног мора јесте било чудо. Али је чудо и кад опростимо и прекинемо круг мржње. То није тек морални захтев нити апстрактно начело. То је пројава Васкрсења и учествовање у његовој сили и слави. Освета је распеће без васкрсења, а непраштање и мржња су смрт и заувек запечаћени гроб. Зато Васкрсење није само догађај који припада прошлости него стварност у коју улазимо сваки пут кад опраштамо, када не узвраћамо ударцем на ударац и кад у непријатељу препознајемо брата. Тада бирамо живот уместо смрти. Тада се камен помера и са нашег унутрашњег гроба.

Препознајемо Господа и у сваком људском страдању, којег, нажалост, има напретек, као и у сваком сиромашном, одбаченом и презреном, сусрећући Га у њима кроз делатну љубав. Јер,

Васкрсли Господ Исус Христос је рекао: „Кад учинисте једноме од ове моје најмање браће, мени учинисте” (Мат. 25, 40). Управо се у томе показује да вера у Васкрсење није само унутрашње уверење него сила која обликује наш однос према ближњима, према сваком човеку као икони Божјој.

Данас се, с посебном пажњом и бригом, молимо за нашу браћу и сестре на Косову и Метохији, вековном историјском извориште и духовном средишту Србије и Српства, непосредно делећи с њима сва искушења и изазове с којима се непрекидно суочавају и крепећи их да истрају у свом сведочењу и да остану верни својој Цркви, вери и себи самима. Истовремено, подсећамо све и сваког међу нама да није довољно само волети Косово и Метохију. Та се љубав мора преточити у дела, у конкретну бригу о ближњима, у братољубива дела милосрђа, у старање о деци и о свима којима је помоћ неопходна. Не сме се допустити да се у свести нашег народа Срби с Косова и из Метохије представе као препрека или сметња неком будућем, наводно бољем животу. Без њих, без наших косовско-метохијских Срба, без Срба Старе Србије, нема бољег живота ни за кога од нас. Сви смо ми један народ и једно Тело у Христу, повезано истом вером и истим страдањем, али и истом надом и истим прослављењем.

Из такве вере и таквог заједништва, драга децо духовна, уђимо у радост Васкрсења и рецимо: „Васкрсење Христово видевши, поклонимо се светоме Господу Исусу, јединоме Безгрешноме”, и са Светим апостолом Павлом ускликнимо: „Где ти је, смрти, жалац? Где ти је, пакле, победа?” (ІКор. 15, 55). Утешени силом и благодаћу овог великог и свечаног Празника над празницима, Пасхе нове и свештене, Пасхе велике и непорочне, Пасхе тајанствене, Пасхе која нам је отворила двери рајске, загрлимо једни друге и рецимо и онима који нас мрзе: Браћо! На крају, који је и почетак, сложно запевајмо: Христос васкрсе из мртвих, смрћу смрт поразивши и онима у гробовима живот даровавши.

Све вас поздрављамо свепобедним и сверадосним поздравом:

ХРИСТОС ВАСКРСЕ!

Дано у Патријаршији српској у Београду, о Васкрсу 2026. године.

Ваши молитвеници пред Васкрслим Христом:

Архиепископ пећки, Митрополит београдско-карловачки и Патријарх српски ПОРФИРИЈЕ
Архиепископ сарајевско-сребренички и Митрополит дабробосански ХРИЗОСТОМ
Архиепископ цетињски и Митрополит црногорско-приморски ЈОАНИКИЈЕ

Архиепископ сирмијски и Митрополит сремски ВАСИЛИЈЕ

Архиепископ и Митрополит бањалучки ЈЕФРЕМ

Архиепископ и Митрополит будимски **ЛУКИЈАН**

Архиепископ вршачки и Митрополит банатски НИКАНОР

Архиепископ новограчаничко-чикашки и Митрополит средњезападноамерички ЛОНГИН

Архиепископ торонтски и Митрополит канадски МИТРОФАН

Архиепископ новосадски и Митрополит бачки ИРИНЕЈ

Архиепископ стокхолмски и Митрополит скандинавски ДОСИТЕЈ

Архиепископ и Митрополит жички ЈУСТИН

Архиепископ и Митрополит врањски ПАХОМИЈЕ

Архиепископ крагујевачки и Митрополит шумадијски ЈОВАН

Архиепископ пожаревачки и Митрополит браничевски ИГЊАТИЈЕ

Архиепископ и Митрополит зворничко-тузлански ФОТИЈЕ

Архиепископ и Митрополит милешевски АТАНАСИЈЕ

Архиепископ диселдорфско-берлински и Митрополит немачки ГРИГОРИЈЕ

Архиепископ и Митрополит рашко-призренски ТЕОДОСИЈЕ

Архиепископ и Митрополит крушевачки ДАВИД

Архиепископ ромулијанско-зајечарски и Митрополит тимочки ИЛАРИОН

Архиепископ и Митрополит нишки АРСЕНИЈЕ

Архиепископ сиднејско-велингтонски и Митрополит аустралијско-новозеландски СИЛУАН

Архиепископ задарско-шибенички и Митрополит далматински НИКОДИМ

Архиепископ и Митрополит будимљанско-никшићки МЕТОДИЈЕ

Архиепископ мостарско-требињски и Митрополит
захумско-херцеговачки и стонско-приморски ДИМИТРИЈЕ

Архиепископ лосанђелески и западноамерички МАКСИМ

Архиепископ горњокарловачки ГЕРАСИМ

Епископ вашингтонско-њујоршки и источноамерички ИРИНЕЈ

Епископ пакрачки и славонски ЈОВАН

Епископ швајцарски АНДРЕЈ

Епископ бихаћко-петровачки СЕРГИЈЕ

Епископ буеносајрески и јужно-централноамерички КИРИЛО

Епископ осечкопољски и барањски ХЕРУВИМ

Епископ ваљевски ИСИХИЈЕ

Епископ шабачки ЈЕРОТЕЈ

Епископ париски и западноевропски ЈУСТИН

Епископ лондонски и великобританско-ирски НЕКТАРИЈЕ

Епископ умировљени зворничко-тузлански ВАСИЛИЈЕ

Епископ умировљени канадски ГЕОРГИЈЕ

Епископ умировљени средњоевропски КОНСТАНТИН

Епископ умировљени славонски САВА

Епископ умировљени милешевски ФИЛАРЕТ

Епископ умировљени нишки ЈОВАН

Викарни Епископ ремезијански СТЕФАН

Викарни Епископ мохачки ДАМАСКИН

Викарни Епископ марчански САВА

Викарни Епископ хумски ЈОВАН

Викарни Епископ хвостански АЛЕКСЕЈ

Викарни Епископ новобрдски ИЛАРИОН

Викарни Епископ липљански ДОСИТЕЈ

Викарни Епископ топлички ПЕТАР

Викарни Епископ јенопољски НИКОН

Викарни Епископ моравички ТИХОН

Викарни Епископ диоклијски ПАЈСИЈЕ

Викарни Епископ костајнички СЕРАФИМ